

28.11.2012

**MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN 66 §:N MUKAINEN VIRANOMAISNEUVOTTELU
KOSKIEN HELSINGIN UUDEN YLEISKAAVAN ALOITUSVAIHETTA**

Kokousaika	28.11.2012 klo 9.00–11.00
Kokouspaikka	Kaupunkisuunnitteluvirasto, Kansakoulukatu 3, Helsinki Auditorio
Läsnä	läsnäololista liitteenä

1. Kokouksen järjestäytyminen ja esittely

Puheenjohtaja yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen avasi kokouksen ja kävi läpi tilaisuuden kulun.

2. Yleiskaavan lähtökohdat ja työohjelma sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Puheenjohtaja kertoi lyhyesti yleiskaavan uudistamisen tarpeesta. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingin uuden yleiskaavan työohjelman ja lähtökohdat 20.11.2012. Tavoitteena on, että yleiskaava on vuonna 2016 kaupungin valtuustossa.

Yleiskaava-arkkitehti Marja Piimies kertoi yleiskaavan lähtökohdista ja työohjelmasta. Esille tuotiin mm. seudulla meneillään olevat eri maankäyttötarkastelut sekä toimintaympäristön keskeiset muutostekijät, kuten ilmastonmuutos, maankäytön ja liikenteen yhä tiiviimpi yhteensovittamisen tarve, yritysalueiden profilointi, väestön kasvu sekä asuntotuotantarve. Yleiskaavavaranto on loppumassa ja nykyisten projektialueiden lisäksi Helsingissä on tarvetta ainakin 9 miljoonalle k-m²:lle asunto-kaavoja vuoteen 2050 mennessä.

Työohjelma ja tehdyt selvitykset (väestöennuste, yleiskaavavaranto -selvitys, saavutettavuusselvitys, kaupunkitalous sekä kansainväliset esimerkit) löytyvät yleiskaavan internet -sivulta www.yleiskaava.fi.

Keskeinen lähtökohta kaupungin kehittämiseksi uudessa yleiskaavassa on raideliikenteen verkostokaupunki. Tämä tarkoittaa esimerkiksi raideliikenteen solmukohtien tiivistämistä merkittävillä asemanseuduilla, kantakaupungin laajentamista moottoritiemäisiä alueita muuttamalla, kaupunkirakenteen tiivistämistä myös esikaupunkialueella sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten tukemista. Tavoitteena ovat

---

Postiosoite PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Käyntiosoite Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	Puhelin +358 9 1691	Faksi +358 9 169 4484	Tilinumero 800012-62637	Y-tunnus 0201256-6 Alv. nro FI02012566
---	---	-------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	--

28.11.2012

---

kestävät liikkumismuodot ja lähipalvelut sekä toimivat yhteydet keskusten välillä samoin kuin Helsingin erityispiirteiden säilyttäminen.

Marja Piimies kertoi puheenvuorossaan myös alkuvuoden 2012 teemaryhmäyöskentelystä työohjelman valmisteluun liittyen sekä meneillä olevista ja käynnistyvistä selvityksistä. Samoin yleiskaavan tavoiteaikataulu ja prosessin eteneminen esiteltiin.

Ensi vuoden aikana tehdään visio 2050 (kehityskuva). Yleiskaavan rakenne tulee muodostumaan vision lisäksi varsinaisesta kaavakartasta sekä toteuttamisohjelmasta.

Työohjelma sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma ovat nähtävillä 22.11.2012 - 23.1.2013. Kevään 2013 aikana vuorovaikutus jatkuu teemaseminaarien sarjalla sekä tarpeen mukaan myös muulla asiantuntijatyöskentelyllä eri tahojen kanssa.

Marja Piimiehen powerpoint-esitys on muistion liitteenä.

3. Viranomaisten puheenvuorot

Ympäristöministeriö

Pekka Normo: Esittelyssä kerrottiin seudullisesta näkökulmasta, mikä on tärkeä huomioitava asia. Kesällä allekirjoitettiin MAL-aiesopimus, jossa sovittiin että Helsingin seudun 14 kunnan alueelle laaditaan yhteinen maankäyttösuunnitelma ja siihen sovitetaan yhteen HLJ-liikennejärjestelmäsuunnitelma. Ympäristöministeriön näkökulma on näiden asioiden esiintuominen ja yhteensovittaminen.

Puheenjohtaja totesi ajankohdan olevan hyvä eri maankäyttösuunnitelmien yhteensovittamiseen, meneillään on useita strategisia maankäyttöprosesseja monella tasolla.

Uudenmaan liitto

Ilona Mansikka: Seudullinen näkökulma on tärkeä myös Uudenmaan liitossa. Voimassa oleva maakuntakaava ohjaa nyt valmisteltavaa uutta yleiskaavaa, mutta loppusuoralla sitä ohjaa 2. vaihemaakuntakaava, jonka ehdotus on ollut nähtävillä ja vahvistuu myöhemmin. Seudullinen viherrakenneverkosto on näkyvissä Uudenmaan maakuntakaavassa 8.11.2006 ja siltä osin kaava ohjaa uuden yleiskaavan suunnittelua. Vaihekaava 4 lähtee liikkeelle ensi vuonna. Esitellyt teemat tukevat toisiaan, viherrakenne tulee olemaan tärkeä tema, jota Uudenmaan liitto lähtee pohtimaan uudessa maakuntakaavassa. Vuorovaikutusprosessin todettiin olevan hyvin mietitty.

28.11.2012

HSL

Johanna Vilkuna: Seudulla hyväksytty HLJ 2011, joka on hyvin tärkeä lähtökohta seudullisen maankäyttösuunnitelman valmisteluun sekä seuraavan HLJ 2015 valmisteluun. HLJ 2015 -työ on käynnistymässä tiiviissä yhteistyössä seudun maankäyttösuunnitelman kanssa. Tämä on olennaista sisällön ja vaikutusarviointien kannalta. HLJ 2015 syventää HLJ 2011:tä. Maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen, asemanseutujen kysymykset, liikenteen solmukohtat, niiden kehittäminen sekä poikittaiset yhteydet, raideliikenneverkon, ajoneuvoverkon, pyöräilyverkon, liittytäväsäköinnin ratkaisut ja kehittäminen tulevat olemaan siinä keskeisiä sisältöjä. Lähtökohtana toimii HLJ 2011. Erityisenä painopisteenä HLJ 2015:ssä ovat toimenpiteiden vaikuttavuus ja käytössä olevat resurssit.

HSY

Tuomo Heinonen, vesihuolto: Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on ollut esityksissä esillä ja se on tärkeä kuivatusten ja hulevesien kannalta, myös tiivistäminen tuo haasteita. Nämä asiat huomioidaan Helsingin hulevesistrategian kautta. Merenpinnan noususta aiheutuva problematiikka ranta-alueilla varmastikin otetaan huomioon ja on mukana arvioinneissa.

Vesihuollon runkoverkostot: Helsingin runkoverkosto mitoitettu suuremmalle käytölle kuin mitä se nyt on, eikä varmastikaan tarvitse uusia yhteyksiä rakentaa, paitsi Östersundomin alueella. Vesihuollon laitospakiteetti: veden jakelu- ja puhdistuskapiteettiä tulee jatkossa lisätä ja yleiskaavassa on tehtävä sille riittävät tilavaruukset.

HSY tarjoaa myös seudullista paikkatietoa hyödynnettäväksi, mm. MAL-seuranta ja tiedon kokoaminen.

Museovirasto

Helena Taskinen: Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojavyöhykealue tulee huomioida uudessa yleiskaavassa, se puuttuu nykyisestä yleiskaavasta. Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet ja OAS korostavat eheytyvää yhdyskuntarakennetta sekä Helsingin erityispiirteitä, yleiskaavassa otettava huomioon näiden asioiden yhteensovittaminen. Tärkeää valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. Toivottavaa, että yleiskaava ottaa mahdollisimman hyvin huomioon olemassa olevan rakenteen sekä kulttuuriympäristön.

Olavi Veltheim, KSV: Suomenlinnan suojavyöhykkeen mahdollisesta tarkistamisesta ollaan valmistelemaan uutta esitystä UNESCOlle Helsingin kaupungin, Suomenlinnan hoitokunnan, Museoviraston ja ympäristöministeriön yhteistyönä.

Täsmennettiin, että suojavyöhykkeen huomioon ottamisella tarkoitetaan mahdollista uutta tarkennettua vyöhykettä.

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
HELSINKI 10
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 1691

Faksi

+358 9 169 4484

Tilinumero

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

28.11.2012

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI), ei paikalla**Helsingin poliisilaitos**

Heikki Kallio, liikenneturvallisuusyksikkö

Väestön kasvu tuo paljon uusia asuinalueita, liikennemäärät kasvavat ja ruuhkautuvat, esim. Länsiväylän liikenne kasvaa, vaikka metro tulee, koska Jätkäsaareen tulee paljon uusi asukkaita. Toivomus, että panostetaan liikennesuunnitteluun, erityisesti hälytysajoneuvojen kulkumahdollisuudet sekä häiriötilanteet liikenteessä edellyttäisivät korvaavia reittejä.

Matti Kivelä, KSV: päivitetään päätie- ja pääkatuverkkosuunnitelma, häiriötilanteita varten erikoiskuljetusreitistö päivitetään yhdessä valtion kanssa. Tavoitteena on rinnakkaisväylät pääväylille.

Huoltovarmuuskeskus, ei paikalla**Liikenne- ja viestintäministeriö**

Sveta Silvennoinen: Lähtökohdat vastaavat hyvin liikennepolitiikan tavoitteita, mutta kaksi kysymystä: - Millaisia liikennehankkeita mukana yleiskaavassa? - Onko Malmi lentokenttä mukana tarkasteluissa?

Rikhard Manninen: Vuoden 2002 yleiskaavassa ei hyväksytty Malmi lentokenttää, asiaa on yritetty ratkaista pitkään, mutta korvaavaa kenttää ei ole kuitenkaan osoitettu maakuntakaavassa eikä uudessa ehdotuksessa. Malmi kenttä varmasti nousee yleiskaavan tarkastelukohteeksi. Tavoitteena on, että korvaava kenttä saataisiin muualle ja kenttä vapautuisi muuhun käyttöön. Tarkasteltava kuitenkin myös tilannetta, että kenttä ei siirry. Malmi kenttä rajoittaa jo nyt alueen kaavoittamista melualueellaan, nyt suunniteltavien ratkaisujen tulee kuitenkin toimia myös ilman lentokenttää.

Brita Dahlqvist-Solin: Asia ratkaistava maakuntakaavassa, koska kyseessä on seudullinen kysymys.

Ilona Mansikka: Yritetään ratkaista asiaa seuraavassa maakuntakaavakierroksessa.

LVM: lentostrategia valmistumassa

Rolf Nyström: Lentokentän uusi ratkaisu edellyttäisi YVA-menettelyä ja toimenpiteitä liikenne- ja viestintäministeriön taholta.

Matti Kivelä, KSV: Liikennehankkeista Pisara on jo nykyisessä yleiskaavassa ja tarkistettu linjaus tulee uuteen yleiskaavaan. Lentonäköalaa on maanalaisena varauksena Helsingin alueella, metron jatke Östersundomiin tulossa sekä jatko Vuosaareen.

28.11.2012

Tulossa myös raitioliikenteen kokonaisselvitys; Raide-Jokeri on Helsingin osalta selvä, Espoon osalta tilanne vielä elää, Tiederatikka tarvitsee oman varauksen yleiskaavaan, Hakamäentien jatke tarkistetaan, Kehä II, lisäksi joukkoliikenteen runkobussilinjasto -selvitys tehty HSL:n kanssa, mikä ehkä vaatii merkintöjä yleiskaavaan.

Puolustusvoimat

Heikki Saarento (Kaartin Jääkärirykmentti / Helsingin aluetoimisto, tullut Etelä-Suomen sotilasläänin esikunnan puolesta): pyydettiin huomioimaan, että jatkossa yleiskaavaa koskevat viestit puolustusvoimille toimitetaan lähetetyn listan mukaisesti sähköpostiosoitteisiin.

Santahaminan osalta tavoitteena on, että meluselvityksen 2010 mukainen desibeli-alue näkyisi yleiskaavassa, ja ettei tälle alueelle rakennettaisi. Santahaminan merkitys maanpuolustukselle on merkittävä, saarta kehitetään turvallisuusyhteistyösaa-rena. Santahaminan asema tulee entisestään kasvamaan puolustusvoimauudistuksen myötä: saarelle siirretään yksiköitä (mm. Pv. kansainvälinen keskus, Urheilukoulu), maanpuolustustoimintoja keskitetään Santahaminaan ja alue pysyy puolustusvoimien käytössä.

Puheenjohtaja kertoi kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnosta valtuustoaloitteeseen koskien Santahaminaa ja totesi, että Santahaminan muuttaminen asuinkäyttöön ei ole mahdollista niin kauan kuin puolustusvoimat pysyvät alueella.

Rajavartiolaitos

Matti Lamberg (Suomenlahden merivartioston esikunta): lentoasema ja passintarkastuspaikat satamissa ja lentoasemilla ovat rajavartiolaitoksen näkökulmasta kiinnostavia, ei tällä hetkellä erityistä muuta huomautettavaa kuin mitä jo tullut esiin.

SYKE, ei paikalla

Säteilyturvakeskus, ei paikalla

Tulli, ei paikalla

Tukes

Leena Ahonen: Vaarallisia kemikaaleja käsittelevät ja varastoivat kohteet tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Helsingin alueella on neljä vaaralliseksi luokiteltavaa laitosta, joita koskee periaate, että ne on pidettävä erillään muista toiminnoista kuten asutuksesta ja hoitolaitoksista. Sen sijaan toimitilarakentaminen voi tulla kyseeseen. Tukes on mielellään riskien arvioinneissa mukana.

Liikennevirasto, ei paikalla

28.11.2012

Vantaan kaupunki

Matti Pallasvuo: Ajoitus aloitukselle mielenkiintoinen, parhaillaan selvittävänä kuntarakenteen ja seuturakennetyö, mutta näitä odottamaan ei kannata jäädä.

OAS perustelee tarvetta kasvulla jne., sanottu selkeästi mihin ollaan ryhtymässä ja millä perusteilla. Muussa materiaalissa tulee esille moninaisuus, joita yleiskaavaan liittyy. Työssä otetaan esille ne keskeiset asiat, jotka kaavassa on ratkaistava.

Helsingin seudun yhteinen maankäyttösuunnitelma on hyvä liima useille eri tarkasteluille. Kuntajako pilkkoo merkittäviä toimintoja jonkin kunnan vastuualueeksi, kuten lentoaseman. Kuitenkin voisi tuoda esille "Helsinki International Airportin", lentokenttä ei ole vain Vantaan asia, vaan seudullinen ja valtakunnallinen asia.

Teemoista keskustakaupunki ja monikeskuksisuus sekä esikaupunkikysymys koskevat laajemmin koko seutua. Väestön demografiset ja sosiaaliset muutokset ovat vaikeita kysymyksiä ja alueelliseen erilaistumiseen kaupunkisuunnittelun suhde on pulmallinen. Kaupunkisuunnittelu ei voi olla piittaamatta asiasta, vaikka ei ongelmaa yksin ratkaisekaan. Viheralueiden osalta olisi hyvä päästä vastakkainasettelusta. Tulevaisuuden kaupunki on myös unelmia palveleva paikka.

Sipoon kunta

Pekka Söyriä: Östersundomin yhteinen yleiskaava on Sipoon kannalta olennainen. Toteutus ja aikajärjestys kiinnostavat.

Espoon kaupunki, ei kannanottoa.

Kauniaisten kaupunki

Mauri Liimatainen: Seurataan mielenkiinnolla.

Helsingin kaupunki, muut hallintokunnat:**Hallintokeskus**

Pirkko Vainio vs. kaupunginsihteeri: ei tässä vaiheessa lisättävää periaatteisiin.

Talous- ja suunnittelukeskus

Mari Siivola: Parhaillaan laaditaan strategiaohjelmaa, siihen on sisällytetty yleiskaavan laadinta sekä sisällöllisiä kaupunkirakennetavoitteita. Strategiaohjelmassa on lyhyempi aikajänne kuin yleiskaavassa, mutta strategiaohjelman yhteydessä on keskusteltu myös pidemmän aikavälin tulevaisuusvision laadinnasta. Strategiaohjelmaan on aikaisemmin sisällytetty määrällisiä tavoitteita asuntorakentamiselle, nyt asetetaan myös työpaikkojen osalta määrällisiä tavoitteita. Taske:ssa täydennysrakentamisen edistäminen on yksi teema, samoin AM-ohjelma ja asuntorakentamisen turvaaminen, elinkeinopalvelu puolestaan vastaa elinkeinopoliittisiin kysymyksiin.

28.11.2012

Juha Viljakainen: Toteuttamisjärjestyksen arviointi tärkeä; toteuttamiskelpoisuus ja kustannukset ovat teemoja, joita on varmasti käytävä läpi.

Strategiaohjelman kilpailukykyosio: yleiskaava on siinä vahvasti mukana, taloudelliset kysymykset toivottavasti vahvasti mukana yleiskaavassa.

Puheenjohtaja totesi, että kaavojen toteuttamiskelpoisuus ollut esillä ja tarkoitus panostaa siihen.

Helsingin ympäristökeskus

Päivi Kippo-Edlund:

1. Yleiskaavan lähtömateriaalista nousevat tavoitteet tiivistämisestä ja joukkoliikenteestä keskeisinä tekijöinä ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiselle, samoin KARVI, Heko ja Keko tärkeitä välineitä ratkaisujen etsinnässä.
2. Ilmastonmuutos, lämpenemiseen ja sateisuuden lisääntymiseen varautuminen on tarpeen huomioida yleiskaavassa antamalla ohjeita alueiden tarkemmalle suunnittelulle.
3. Päästöjä pienentävät ratkaisut, energiantuotannon ratkaisut, energiasaneeraus erityisesti täydennysrakentamisen yhteydessä sekä jätehuollon paikallinen lajittelu huomioitava. Erityinen haaste suunnittelulle on väestönkasvun tuoma lisääntyvä liikkuminen ja liikkumistarve.
4. Tiivistämistavoite on hyvä, mutta kasvavan liikenteen haitat ongelmallisia, kuten melu ja ilmanlaatu, ja haittojen hallinta haasteellista.
5. Viheraluesuunnittelussa vihersormiin perustuvan verkoston säilyminen ja yhteyksien säilyminen sekä lähivirkistysalueet tärkeitä, Vistra tärkeä lähtökohta, lisäksi Lumo-ohjelman tavoitteet sekä luonnonsuojeluohjelman tavoitteet tärkeitä lähtökohtia, myös Luontotietojärjestelmän tiedot käytettävissä yleiskaavan valmistelussa.
6. Merialueet: paljon toimintoja ja paineita, merialueen voi suunnittelun keinoin ottaa haltuun
7. Jätehuollon, lumenkaadon sekä muiden yhdyskuntaa palvelevien toimintojen tilavaraukset ja logistiikka huomioitava.

Yleiskaava 2002:n valmistelussa oltiin tiiviisti mukana, ja ollaan mielellään tässäkin arviointityössä.

Kaupunginmuseo

Anne Mäkinen: Kaupunginmuseo haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kulttuuriympäristöön sisältyy rakennettu ympäristö, arkeologinen perintö sekä kulttuurimaisema. Arvioidaan kuinka ajanmukaisia inventoinnit ja selvitykset ovat ja osallistutaan tähän työhön. Nyt on jo käynnistynyt 1. maailmansodan linnoitteiden selvitys.

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
HELSINKI 10
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 1691

Faksi

+358 9 169 4484

Tilinumero

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

28.11.2012

Halutaan kiinnittää huomiota myös Helsingin silhuettiin, mikä on kulttuuriympäristön näkökulmasta tärkeää. Samoin korkea rakentaminen ja niiden alueiden määrittely, minne voidaan sijoittaa korkea rakentamista.

Kiinteistövirasto

Minna Aarnio:

Kiinteistövirasto tarjoaa maanomistajan sparraavaa yhteistyötä. Kiinteistövirastoa kiinnostaa merkittävänä maanomistajana, mitä yleiskaavalla tavoitellaan. Kaupungin kiinteistöstrategian vaikutus yleiskaavaan sekä palveluverkossa tapahtuvat muutokset ja siihen varautuminen on huomioitava. Kiinteistövirasto on mielellään mukana prosessissa.

Liikuntavirasto

Antti Salaterä: Ei huomautettavaa tavoitteisiin, liikunta- ja veneilystrategia toivottavasti vaikuttavat yleiskaavatyöhön, erityisesti liikuntastrategia, jonka lautakunta on linjannut. Viheralueselvitystä odotetaan mielenkiinnolla, toivotaan että siinä ei käytetä viheralueita rakentamisen reservialueina, vaan viheryhteydet, kävely- ja pyöräily-yhteydet ovat myös tavoitteina. Tekniset selvitykset ja alueiden ylläpito huomioitava, mm. merellisiä tukikohtia on poistunut liikuntavirastolta. Näitä on tulossa Kruunuvuorenrantaan, mutta se ei riitä. Teknisen huollon alueiden on kuitenkin oltava jossain.

Kysyttiin **puolustusvoimilta** saarien suunnitelmista ja Melkistä. Saaret kuuluvat merivoimien hallintaan ja merivoimilla on suunnitelmia luopua kolmesta saaresta, mutta Melkki ei kuulu niihin. Merivoimat luopuvat Vallisaaresta ja Kuninkaansaaresta.

Salaterä: Kaavoituksen toteuttamiskustannusten ja -kelpoisuuden lisäksi kiinnitettävä huomiota siihen, että niiden toteutukseen on riittävät resurssit, vaikka ei olekaan yleiskaavan asia. Toivottiin yhteistyötä alueiden muutoksissa.

Nuorisoasiainkeskus

Harri Taponen:

1. Nuorten osallistaminen huomioitava yleiskaavan valmistelussa (nyt käynnissä esim. RUUTI-hanke),
2. kaupunkirakenteen tiivistäminen sekä
3. liikkumisen edistäminen ja turvallisuus hyviä kaavan lähtökohtia, samoin joukko-liikenteen ja pyöräilyn vahvistaminen.
4. Kaupunkiseudulla kaupunkirajat eivät näy - miten kaavassa voisi ottaa huomioon palvelujen tuottamisen kuntarajojen molemmin puolin yhteisille asiakkaille? Myös kustannustehokkuus on tärkeä asia.

28.11.2012

Opetusvirasto

Kaisa Nuikkinen: Kun kaupunkia rakennetaan ja väkiluku kasvaa, lapsia tulee lisää ja tarvitaan lisää tilavaruuksia kouluille sekä yhteydet liikuntaan, mikä edellyttää myös viheraluevarauksia. Edellytyksiä tälle ovat hyvät kulkuväylät ja poikittaiset viher yhteydet. Oppilaaksiottoalueiden yli liikutaan, mikä on trendinä lisääntynyt, lapset liikkuvat paljon itsenäisesti ja enemmän, jolloin turvalliset lyhyet yhteydet ovat tärkeitä. Toteuttamiskelpoisuus sekä muut edellä tuodut näkökulmat ovat yhteneväiset nuorisosiainkeskuksen ja liikuntaviraston kanssa.

Pelastuslaitos

Tommi Laurinen:

1. Riskianalyysityöskentely äärimmäisen tärkeä, jotta voidaan ennaltaehkäistä riskejä, tärkeää että tehdään kaavan kanssa yhtä aikaa
2. Korkea rakentaminen ja maanalaiset tilat tuovat merkittäviä lisähaasteita ihmisten pelastamisen kannalta, riskit suuremmat kuin tavallisessa infrastruktuurissa
3. Vaarallisten aineiden kohteet ja niiden sijoittuminen asumisen kanssa (myös poikkeusoloissa)
4. Liikennejärjestelyjen ja liikkumisen sujuvuus sekä onnettomuuskohteiden tavoitettavuus nopeasti ja esteettömästi olennaista
5. Oleellista on ennaltaehkäisy, turvallisuus niin hengissäpysymisen kuin kustannusten näkökulmasta

Rakennusvirasto

Jukka Kauto: tärkeää kaupunkirakenteen toimivuuden varmistaminen, kuten lumiongelmia ja kunnossapito. Huomioitava myös, että pienemmällä rahamäärällä on huolehdittava yhä laajemmista alueista. Lumenkaatopaikkojen ja läjitysalueiden lisäksi tukikohdat keskusteltava jossain vaiheessa, verkostotarkastelu on olennaista. Samoin viheralueiden yhteydet sekä täydennysrakentamisen vaikutukset viheralueisiin on huomioitava, kuten myös saariston tulevaisuus. Foot print -käsite ja sen soveltaminen voisi olla kiinnostavaa.

Jouni Kilpinen, KSV: näitä asioita tarkastellaan ensi vuoden puolella yhdessä.

Rakennusvalvontavirasto

Pirjo Pekkarinen-Kanerva: Hyvä että viestintää painotetaan, selkokieliisyys tärkeää, jotta kuntalaiset saavat selvän mitä tehdään. Toivotaan viranomaiskäsitteilyn yksinkertaistamista. Uusiutuvien energiamuotojen lisäämisen paine – yleiskaavavaiheessa tarkasteltava tuulivoimalahankkeet ja muut tilaa vievät hankkeet, toivottavasti päivitetään 10 vuotta sitten tehty työ. Myös seudullista yhteistyötä pyritään parantamaan.

Puheenjohtaja: energiakysymykset yksi keskeinen osa, tarpeen mukaan huomioidaan kaavallisesti

---

Postiosoite PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Käyntiosoite Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	Puhelin +358 9 1691	Faksi +358 9 169 4484	Tilinumero 800012-62637	Y-tunnus 0201256-6 Alv. nro FI02012566
---	---	-------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	--

28.11.2012

Sosiaalivirasto

Tuula Vesanen:

Organisaatiouudistus tulossa ja uudet toimijat; toivotaan että luodaan yhteistyösuhteet uusiin henkilöihin. Varhaiskasvatuksessa ei nähtävissä suuria muutoksia päivähoitoverkoston suunnittelun periaatteisiin. Sote-puolella odotetavissa muutoksia, erityisesti lähipalveluihin voi tulla uusia periaatteita. Palveluverkkoselvitys on meneillään. Laitoshuoltoa vähennetään ja asumispalveluja lisätään. Molemmat virastot tekevät strategiat kevään aikana.

Liikennelaitos (HKL)

Artturi Lähdetie: Mainitut uudet liikenneyhteydet koetaan luottamuslauseeksi omiin tekemisiin. Varikot maankäytöllisesti merkittäviä ja HKL:llä merkittävä osuus hankkeessa, raideverkoston rakentuminen vaikuttaa varikkojen sijainteihin. Kaavailtu kestävä liikunnan palvelutuotantoa, mm. pyörien vuokraus, joiden osalta ollaan mukana.

Helsingin Satama

Satu Lehtonen: Tärkeää nykyisten toiminta-alueiden turvaaminen Vuosaassa sekä keskustan satama-alueilla. Huomioitava myös, missä matkustajasatamatoimintaa on tulevaisuudessa. Jotkut ovat halunneet siirtää painopistettä Vuosaareen. Matkustajasatamien osalta keskeistä on saavutettavuus maalla, merellä ja ilmassa, yleiskaavassa huomioitava yhteydet lentoasemalle ja esimerkiksi helikopterikentän tulevaisuus. Esityksissä ei vielä tullut esille Helsinki–Tallinna -kaksoiskaupunkia tai yhteyksiä Tallinnaan. Laivaliikenteestä yhä suurempi osa on työmatkaliikennettä. Myös liikenne Pietariin on lisääntynyt ja lisääntynee jatkossakin.

Helsingin Sataman kehittämisohjelma saatu valmiiksi, ja siinä otetaan kantaa, mitä paikkoja voidaan kehittää. Länsisatama on merkittävässä roolissa. Helsingin Satama tuottaa lähes 5 % Helsingin bkt:sta ja elinkeinoelämän sijoittuminen on erittäin kiinnostava asia sataman näkökulmasta.

Puheenjohtaja: Logistiikka ja siihen liittyvät tilatarpeet ovat erittäin merkittävä osa suunnittelua ja siihen on myös panostettu. Virastossa on nykyisin myös logistiikka-asiantuntija.

Asuntotuotantotoimisto, ei paikalla

Kaupunginkirjasto

Hanna Aaltonen: kirjastoa palvelee asuma-alueiden tiivistäminen ja keskustojen kehittäminen. Palvelut saadaan tuotettua tehokkaammin, kun väki saavuttaa ne paremmin. Myös moottoritienmäisten väylien häivyttäminen on kannatettavaa.

28.11.2012

Helsingin Energia

Markku Hyvärinen, Helen sähköverkko:

1. miten kaupunki kehittyä ja paljonko energiaa kulutetaan
2. infra, sähkönsiirtoverkko on seudullinen järjestelmä ja maakuntakaava- ja yleiskaavatasoinen asia, tällä hetkellä yleiskaavassa ei ole esitetty sähkönsiirtoverkkoa. Sähkönsiirtoverkon suunnittelua on yritetty toteuttaa osina asemakaavatasolla, mutta se ei toimi. Sähkönsiirtoverkko tulee esittää uudessa yleiskaavassa, kaavakartassa tai toteutusohjelmassa on oltava konkreettisempi kuvaus.

Eija Kivilaakso, KSV: näitä asioita ei vielä ole voitu käynnistää, toiveet hyvä kuulla tässä vaiheessa.

Terveyskeskus

Pirjo Sipiläinen: Vuoden vaihteessa uusi organisaatorakenne, joka vaikuttaa myös palveluverkkoon. Käynnistymässä on palveluverkkotyö, joka voi aiheuttaa muutoksia – näiden mahdollisesti tarvitsema rakennusoikeus olisi huomioitava. Tähän asti on ollut tavoitteena keskittäminen. Hyviin liikenteen solmukohtiin ollaan tuomassa palveluja, mutta niissä on yleensä pysäköintiongelmia, poikittaiset joukkoliikenneyhteydet ovat keskeisiä. Liikenneyhteyksien ja pysäköintijärjestelyn kehittäminen ovat olennaisia.

Tietokeskus

Ari Jaakola: Lähtökohdat perustuvat vahvaan tietoperustaan, kehoitettiin käyttämään monipuolisesti hyväksi tietokeskuksen tuottamaa tietoa jatkossakin.

Suomenkielinen työväenopisto, ei paikalla

Ruotsinkielinen työväenopisto, ei paikalla

Kulttuurikeskus, ei paikalla

Uudenmaan ELY-keskus**Liikenteen vastuualue**, Maarit Saari:

Maantieliikenteen asiat olennaisia, seudullisuus on tullut esille useista muista, esim. Uudenmaan liiton ja HSY:n kommentteista, joihin voi yhtyä. Kun tehdään visiota ja liikenneverkkoselvitystä, toivotaan että tehdään iteroiden maankäytön ja liikenteen tarkastelua, jotta vaikutusanalyysijä voidaan arvioida.

Rakentamismahdollisuuksien etsimiseen moottoritiemäisiltä käytäviltä liittyy isoja asioita ml. seudulliset kysymykset. Asioita olisikin käsiteltävä seudullisena, jos väylän luonnetta alennetaan tai tehdään tunneliratkaisuja. Tätä ei voida tehdä vain väyläkohtaisena tarkasteluna, vaan verkoston kannalta sekä Helsingin että seudun näkökulmasta. Nykyiset moottoritiet ovat tarkoituksella suunniteltu ja toteutettu

---

Postiosoite PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Käyntiosoite Kansakoulukatu 3 HELSINKI 10 http://www.hel.fi/ksv	Puhelin +358 9 1691	Faksi +358 9 169 4484	Tilinumero 800012-62637	Y-tunnus 0201256-6 Alv. nro FI02012566
---	---	-------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	--

28.11.2012

---

suurten liikennevirtojen sujuviksi välittäjiksi. Myös liikenteen haitat voidaan niillä keskitetysti ja kohtuullisesti torjua. Jos tämän pääsuoniston tasoa alennetaan, liikenne siirtyy katuverkolle, mikä ei ole suotavaa. Muutosten liikenteelliset vaikutukset on selvitettävä.

Tunneleihin liittyy riskejä sekä niiden rakentamisessa (heijastuu kustannuksiin) että niiden käytössä. Liikennöinti tunneleissa on häiriöaltista. Jos tällaisia epävarmuuskohtia on liikenneverkossa paljon, on arvioitava mitä se tarkoittaa koko seudun liikenteen osalta ja esim. Helsingin saavutettavuuden kannalta. Kustannukset on myös syytä selvittää tarkoin. Rakentamiskustannusten lisäksi on syytä varautua koko elinkaaren hoito- ja kunnossapitokustannuksiin. Teknistaloudelliset toteuttamiselvitykset on syytä tehdä huolella ja monipuolisesti. Ei voida tukeutua vain toimistorakentamiseen meluesteenä, joka ei ehkä koskaan toteudukaan. Mikäli säteittäisiä pääväyliä muutetaan, on mietittävä myös muita väyliä (esim. vielä toteutumattomat Pasilanväylä, Tuusulanväylän kääntö) ja niiden roolia, jotta verkosta tulisi tasapainoinen. Samoin on varauduttava muutoksiin liikenneverkon hallinnollisessa luokituksessa. Työohjelman sivulta 20 puuttuu ELY-keskus HLJ 2015:n yhteistyötahoista kokonaan ja tähän toivotaan korjausta.

Ympäristövastuualue, Brita Dahlqvist-Solin:

Yleisesti todettiin, että työssä on hyvä ote. Siinä on tunnistettu olennaiset suunnittelukysymykset ja haasteet sekä yleiskaavan keskeinen merkitys kunnan suunnitteluvälineenä. Tunnistetuista suunnittelukysymyksistä on syytä erityisesti nostaa esiin pyrkimys ilmastomuutoksen hillintään. Sen tulee olla yksi kärkitavoitteista. Haasteista on tunnistettu koko seudun kehityksen huomioon ottamisen merkitys. Tämä on olennaista yleiskaavatyössä, sillä on muistettava MRL:ssä oleva yhteisen yleiskaavan laatimisvelvoite. On kiinnostavaa nähdä, miten MRL:n mukainen yleiskaava ja MAL-sopimuksen mukainen maankäyttösuunnitelma sovitetaan yhteen. Yleiskaavan rakennetta toteuttamishjelmineen voi pitää perusteltuna.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT:it) on tunnistettu varsin hyvin. ELY nostaa täydennystarpeena esiin, että yleiskaavan on perustuttava perusteltuun väestönkehitysarvioon ja että kehityksen eri vaihtoehtoja on tarkasteltava. OAS:ssa esitetyn maksimiväestönkasvuvarvion lisäksi on esitettävä muutkin arviot. Myös vertailu muiden tekemiin ennusteisiin on syytä esittää. Kaupungin tavoitteita tulisi peilata muiden viranomaisten tavoitteisiin. Maakuntakaavatilanteesta on syytä esittää kaikki voimassa olevat ja laadittavat maakuntakaavat. Uusi ehdotusvaiheessa oleva 2. vaihemaakuntakaava toimii vain taustatietona lainvoimaistumiseen saakka. On syytä huomata, että seudullinen viheralueverkosto/ekologiset käytävät ovat vuoden 2006 maakuntakaavassa.

Selvityksiä on jo tehty useista aiheista. ELY:n mielestä laadittavista on mainittu merkittävimmät (viheralueselvitykset, palveluverkkoselvitykset, kulttuuriympäris-

---

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
HELSINKI 10
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 1691

Faksi

+358 9 169 4484

Tilinumero

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

28.11.2012

---

töselvitykset ja elinympäristön viihtyvyyteen, turvallisuuteen ja terveellisyysliittyvät selvitykset, mm. melu- ja ilmanlaatuselvitykset). Viheralueiden strateginen kehityskuva on tärkeä selvitys tiivistävässä kaupunkirakenteessa.

Hyvä, että kaavan vaikutusalue on hahmoteltu – se helpottaa kaavan arvioitavien vaikutusten tunnistamista. Vaikutusalue tulee olemaan varsin laaja. Kaavalla voi nähdä olevan aina valtakunnantasolle saakka vaikutuksia. Arvioitavia vaikutuksia on oikean suuntaisesti tunnistettu. ELY tuo esiin lisäyksenä selvitettäväksi, miten suunnitelma toteuttaa VAT:eja.

Osallistuminen on järjestetty monipuolisesti. Kysymykseksi jää, miten päästään vaikuttamaan vaihtoehtojen valintaan.

Viranomaisneuvotteluista toinen järjestetään tarvittaessa. Näin merkittävässä kaavassa se on varmaankin tarpeen.

4. Keskustelu

Muuta keskustelua ei käyty.

5. Jatkoimenpiteet

Uuden yleiskaavan työohjelma sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloaika on 22.11.2012 – 23.1.2013. Vuorovaikutus etenee kuvatun kaltaisesti kevään teemaseminaareilla sekä virastojen välisellä vuorovaikutuksella ja yhteistyöllä.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.15.

LIITTEET läsnäololista
Marja Piimiehen esitys

Muistion laati
Anne Karlsson, yleiskaavatoimisto
Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto